

Constanța

Festivalul
„Teatrul politic“

Ultima acțiune de cultură teatrală a stagiunii, Festivalul și Colocviul „Teatrul politic“ (Constanța, 28—30 iunie), și-a înscris lucrările celei de-a treia ediții sub semnul unei teme de o imperioasă actualitate: „Pacea — o stare de spirit”. Colocviul final a prilejuit abordarea interdisciplinară a acestei problematice, analizată din perspectiva citorva arte. Afișul a propus publicului (constânțean, dar în egală măsură unor spectatori veniți din toate colțurile țării, în acest anotimp estival) un eșantion de montări reprezentative pentru vibrația la mesajul politic și pentru vocația angajării civice, ce caracterizează cultura noastră teatrală. S-au integrat în spiritul manifestării, au potențat-o, au extins aria ei de influență, de la atitudinea imediată la meditația pe teme istorice, politice și existențiale, spectacolele *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă* de Horia Lovinescu; *Beția sfântă* de Paul Everac (Teatrul Dramatic din Constanța); *Politica* de Theodor Mănescu (Teatrul Foarte Mic); *Woyzeck* de Georg Büchner (Teatrul Giulești); *Strigoi la Kitahama* de Kobo Abe (Teatrul de Comedie). Au lipsit de la „apel”, din motive obiective, alte montări programate, precum *Evul Mediu întimplător* de Romulus Guga (Teatrul Mic) sau *Europa, aport, viu sau mort!* de Paul Cornel Chitic (Teatrul „V. I. Popa” din Bîrlad) — ceea ce a sărăcit, într-o anumită măsură, imaginea actuală a teatrului politic românesc; au fost prezente, în schimb, alte titluri și alcătuiți scenice, nesatisfăcătoare, „de serviciu”, ca reprezentarea teatrului-gază cu *Dresoarea de fantome* de Ion Băieșu, într-un eclectic spectacol-colaj, împănate cu versuri (excelente, altminteri, semnate de M. R. Paraschivescu și Ion Brad), sau spectacolul-lectură cu piesa lui Ștefan Berciu *Bume-*

rangul, susținut de actori din colectivul constânțean, în colaborare cu artiști amatori de la Teatrul muncitoresc al Șantierului naval.

Fără să aibă un caracter competitiv, finalizat prin diplome și premii, Festivalul și-a departajat însă, firesc, cotele maxime și minime, într-un consens unanim. Ca și alte câteva festivaluri (Brașov, Timișoara, Craiova, Bîrlad, Galați), manifestarea de la Constanța reflectă peisajul nostru teatral, izbutind să convingă, prin cele câteva spectacole remarcabile reunite, că în climatul de sporită responsabilitate instaurat azi în teatru se nasc valori durabile și autentice.

Spectacolul Teatrului Foarte Mic cu piesa *Politica* — deși pierde, după părerea mea, ceva din forța de șocantă sugestie și de subtilă învăluire a spectatorilor, prin trecerea lui pe scena italiană (prea convențională, pentru structura acestui text) — frapează prin deschiderea cu totul neobișnuită asupra evenimentelor dintr-o jumătate de veac, evenimente care pătrund în viața particulară a oamenilor, decid destinul familiilor, marchează decisiv suferințele și prăbușirile individului, în funcție de modul său de a le înțelege. Insoțite ca formulă, solilocviile asupra timpului ce devine, clipă de clipă, istorie au constituit pentru interpreți, în frunte cu Nicolae Pomoje (Bărbatul), un pariu ambițios, câștigat cu autoritate și credință. Reușita regizorului Silviu Purcărete și a scenografului Octavian Dibrov este aici deplină.

Spectacolul *Woyzeck* al lui Alexa Visarion și-a păstrat nealterată forța de impact asupra spectatorilor: un asalt împotriva stării de indiferență, de placiditate sau de lașă nepăsare; se obține dorita „alarmă a spiritului”. Avertismentul

acestei clase piese-document răsună tulburător și actual. Cum răsună, de asemenea, limpede, avertismentul formulat de cunoscuta operă a lui Horia Lovinescu, în spectacolul constănțean în care jocul păcii și al războiului, al vieții și al morții, al ființei și neființei, se configurează prin interpretări viguroase, dintre care se detașează cea a lui Lucian Iancu (Tatăl).

Piesa scriitorului japonez Kobo Abe, satiră dramatică la adresa afacerismului cu „suflete moarte”, transcrisă într-un registru stilistic exotic de către Cătălina Buzoianu, a adus un argument cultural inedit în această panoramă teatrală dedicată problemelor cu care se confruntă omul contemporan. Parabolă ironică privind raporturile dintre ideal și compromis, noblețea țărilor și pragmatismul mijloacelor, lecție acidă despre agresiune și mecanismele mistificării, *Bețta sfântă* de Paul Everac, subtil tratată de regizorul Dominic Dembinski într-o tonalitate fals-retorică, printr-o distanțare care, în mod paradoxal, nu exclude lirismul, a devenit o altă operă de rezistență a Festivalului, sporindu-i coeficientul de originalitate.

A rezultat o substanțială varietate a viziunilor dramaturgice, a demersului regizoral, a formulelor stilistice, semnificativ subsumate aceleiași vocații umaniste.

Colocul final a subliniat această calitate primordială a teatrului românesc. Participanții la dezbaterile conduse cu autoritate de către prof. Ion Toboșaru — dramaturgi (Paul Everac, M. R. Iacoban), critici de teatru și artă plastică (Victor Parhon, Doina Modola, Horia Horșia), scriitori (Ștefan Iureș), cadre didactice din învățământul teatral (Ileana Berlogea, Horia Deleanu, Ovidiu Drimba, Mihai Vasiliu), secretari literari (Romeo Profit), muzicologi (Irina Odăgescu-Țuțuianu), cărora li s-a adăugat cuvântul substanțial al tovarășei Tamara Dobrin, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste — au analizat pe larg și au sintetizat pregnant implicațiile vaste ale temei. S-a constituit astfel un cadru propice pentru a se dezbate programul ideologic al teatrului nostru, demonstrându-se și prin acest festival — organizat de C.C.E.S., de Comitetul național pentru apărarea păcii, de A.T.M., de Comitetul județean de cultură și educație socialistă Constanța și de Teatrul Dramatic din localitate — că la imperativele formulate de către Congresul educației politice și culturii socialiste, teatrul răspunde prompt, prin valoare.

Mira IOSIF

telex-,,teatrul“ ● telex-,,teatrul“ ● telex-,,teatrul“

În dorința de a oferi cititorilor noștri posibilitatea să-și exprime opinia cu privire la spectacolele văzute, cât și cu privire la cronicile dramatice publicate de revista noastră, sau de alte publicații, vom inaugura, începând cu numărul 9/ septembrie 1982, rubrica „Spectatorii au cuvântul”. De prisos să adăugăm, că nu vom ezita să publicăm și acele puncte de vedere cu care nu vom fi noi înșine de acord, sau care polemizează cu opiniile noastre. Așadar, stimați spectatori, aveți cuvântul!

● Redacția noastră și, în mod deosebit, această ru-

brică de știri, au de suferit de pe urma lipsei de sollicitudine, de promptitudine și de exactitate, a unora dintre secretarii literari ai teatrelor, care, în ciuda repetatelor noastre apeluri, nu ne informează despre (măcar) premierele care au loc, nu ne comunică numele realizatorilor, nu ne dezvăluie proiectele de lucru ale teatrelor. Cum să-i convingem noi pe acești părtași la viața teatrală că este, în primul rând, interesul teatrelor să ne furnizeze date despre ceea ce ele realizează? ● Știați că singura fototecă teatrală, deosebit de bogată, o are revista „Tea-

trul”? În rafturile noastre există mii de fotografii, care păstrează imaginea spectacolelor din ultimul sfert de veac, de pe întreg cuprinsul țării. Și totuși, sînt teatre care nu ne trimit fotografii din spectacole, sînt destule teatre care nu ne oferă portrete ale actorilor, în rolurile lor cele mai importante. Facem din nou apel la secretariatele literare ale teatrelor, să ne trimită fotografii din spectacole, portrete ale actorilor, diapozitive color etc. Le vor revedea, fie în paginile revistei, fie în ale almanahului „Gong”. ●